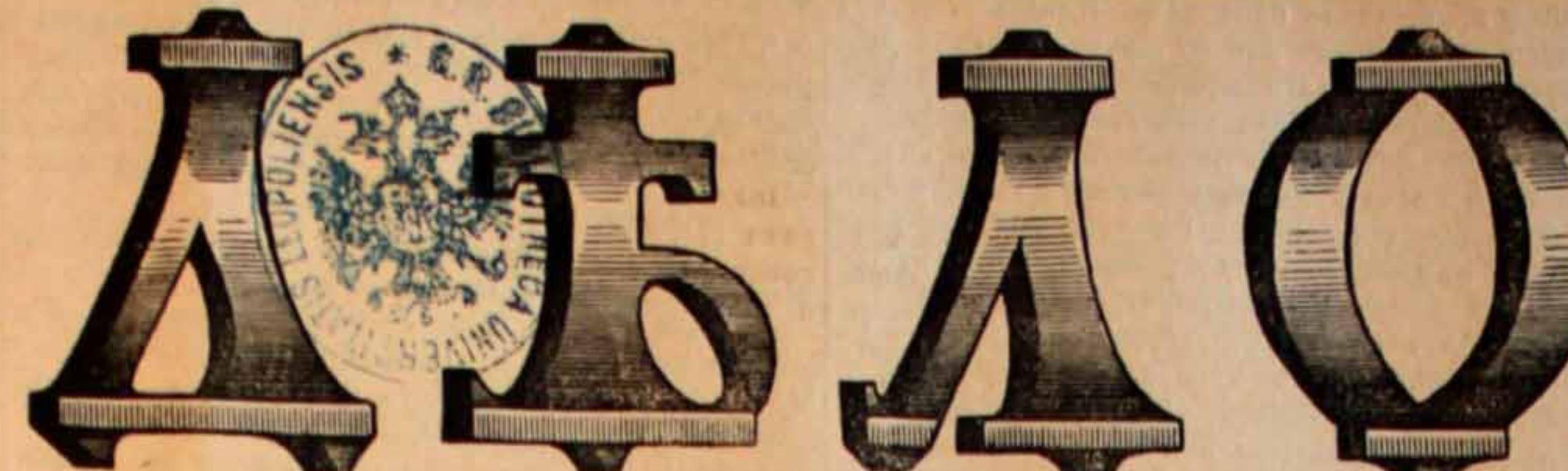

Выходитъ во Львовъ що Середы и Суботы (крѣмъ ру-
кій окт.) о 4-й годинѣ пополудніи. Литогр. додатокъ
— «Библіотека на ізбранії». Повѣстійъ выходить по 2 почат. ар-
кушъ кожного 15-го послѣднаго днія кожного місяця.
Редакція, адміністрація и експедиція підл. Ч. 8 улиця
Академічна.
Нес вистави, посылки и реклами належать пересыпти
въ адресо: редакція и адміністрація „Дѣла“ Ч. 8 ул.
Академічна.
Рукописи не звортаються толькож на попереднє застереже-
нію.
Посліднє число стоять 12 кр. а. в.
Оголошенія призначаються по цінѣ 6 кр. а. в. бѣдь однов-
стрії початкові.
Реклами неопечатаній вѣлький бѣдь порта.
Предлату належать пересыпти франко (наилучше
штовхомъ переказомъ) до: Адміністрація часописа „Дѣло“
у Академічній Ч. 8.

VII. Читателій въ Россії просимо ма-
ти на увагѣ, що въ вимовѣ я—ji, я—i, и (въ
серединѣ и на кінці слівъ)—ы, и (на початку
слівъ)—i, я—i, и (на початку слівъ)—vi.

По процесѣ о головну зраду.

1.

Соала заслона, велика драма скончилась. Скончавшися „процесъ Ольги Грабарь и тов. о головну зраду“ — якъ звано єго урядово, — „процесъ Русинівъ“, якъ любили называть єго пам'ятній днівники, — „процесъ о моска-
льській чи россійской агітациї“, якъ звичайно называли єго польскій днівники. Не хо-
чено суперечатися о назві, котра дужина, а котра горша, бо не о назві ходить, а въ профиль въ кождой зъ наведеныхъ есть певна інфа правди, хочь у всѣхъ разомъ еще не відома.

Такъ! Бувъ се процесъ поодинокихъ осбѣ — обжалованыхъ, але обжаловаными були не толькож единицѣ, але и цілі партії, народи, суспільноти, политично-державній системи, ба навѣть въ цілій державу, — ихъ стремленія, тенденції и — ідеї, о сколько юдей идею можна розуміти такожь и щось зовсімъ неідеального. Ось и причина сего живого интересу, якъ будиць сей процесъ юда и у всѣхъ и въ такъ широкихъ кругахъ, якъ може єще п'якоти ін'яка справа дотичачи Русинівъ.

Засудъ присажанихъ судівъ закінчивъ поєднаний актъ сеї историчной драмы судо-
ю. Розвязка драмы се рѣвъ найголовнішія, але не въ толькож случаю. Важнижъ и рѣшаю-
ши бувъ засудъ для подсудимыхъ и для всѣхъ названихъ и неназванихъ партій, наро-
дівъ, суспільностей, системъ, державъ, стре-
мленій, тенденцій и ідеї, що меншіе або боль-
ше стояли въ ролі подсудимыхъ. Але не мен-
шіе важниші, коли не важнішії, бувъ роз-
вій цілої сеї драмы мажже двом'ясачної, не
меншіе важниші бувъ той образъ, якъ въ та-
кій ширинѣ розкрився передъ нашими очима.

Годъ єго отъ разу обицяли окомъ, годъ єго одній хвиля перенести ту рожніобарвість єго пережившого свѣтла — чи ради темноти, таї же темноти, а при толькож зародженьї такожь іскра-
кою аль разочою, годъ перечислити тї чувства, якъ бу-
детъ въ головѣ. Мало сказати, що се стапула
передъ нашими очима ціла наша теперійна суспільність, ціла історія нашихъ межина-
роднихъ отношеній, стремленія, а навѣть и ба-
зини, нашої межинародної борьбы и вражды, — бо до сего всего треба єще додати въ тї
викословій розправы, що хвилями перенесли
судову салю въ катедру філології, въ тї ред-
кій розправы, що хвилями переносили
їхъ на церковній собори и дошли „са. ин-
квизиції“, въ тї дипломатичній заходи, що не
возвели прокуратори говорити о Россії
але о винесливничому комітетѣ. И много в
того єще треба додати, щоби поповнити
сей невідомий образъ отбутою розправы.

Але хочь не можна буть разу узвіти со-
са цілого въ повному образу, хочь годъ нара-
вляється всї чувства и всї мысли, якъ ро-
дить бѣбутій процесъ, то одно чувство го-
ловно будиться въ серці, що приглушує всї
єній чувства, одна мысль рождається въ голові
їхній і якній въ єїхъ нашихъ мы-
сляхъ, — а те чувство и та мысль висказую-
ться єдинимъ скликаньемъ:

Ми горї и то дуже горї!

Політичний процесъ и то такожь ваги и
въ потрасливочій силі, якъ процесъ о головну зраду, єсть якъ та страшна бура съ тучами
и грозами. Сана про себе діл, шкоди, спо-
хи, а навѣть жертви житя; але якожь того
єго єши прочищую воздухъ, одороживъ, до-

мити, що крихке и зсохле, крѣпить здорове
и жицнє и будить нове житє повнішіе и
бітрайднішіе. Політичний процесъ бували за-
всїгдь для всїхъ народобъ такимъ непожада-
нимъ сумніямъ, але при тоймъ все таки и про-
чищаючими, оживляючими бурями.

Те саме треба сказати и про сей про-
цесъ о головну зраду, перший у Русинівъ.

Сть однакожь одна важна робниця. Коли
бура вже сама собою прочищує воздухъ и
оживляє, то очищенье и оживленіе політично-
народного воздуха не дѣється само собою, си-
лою самого перебутого процесу и засуду. Се-
вже зависить отъ самони интересованої су-
спільноти, отъ самихъ интересованыхъ на-
родобъ, чи почують и порозуміють они про-
чищаючою и оживляючою подуву політично-на-
родної бурї, чи патихнутся оздоровлюючимъ
воздухомъ, чи побачать, що живе, жицнє и
правдиве, а що мертвє, здрахливе и ложне,
и чи становуть на дорогу правди. А се може
статися толькож черезъ основний розглядъ и
основну оцінку цілого того величезного о-
бразу, що пересувається передъ нашими очима,
черезъ основний розглядъ и такожъ оцінку
всїхъ, хочь на око и найдробнішіхъ ак-
цесорій сего образу нашої суспільноти,
всїхъ тихъ живихъ и зъ гробу воскрешенихъ
постатей нашої педалеки минувшихъ и та-
перішніхъ, ба навѣть всіхъ, що ви-
звали інсценізацію сеї драмы съ живими и
пеживими особами, всіго того, що говори-
лось и писалось у насъ бѣдь больше якъ щѣсть
інсценаций. Правда, драма розгралася передо-
всією передъ судомъ ін'ї прокураторомъ а
11 обжаловаными, але межъ тими 11 обжало-
ваними не бувъ єще всїхъ обжалованыхъ,
въ разіо обиитыхъ и поименованихъ
въ актѣ обжалования. Розходилося о вину або
невинності 11 осбѣ, але на дѣлѣ интересованы-
ми, хочь безпосередніо не обжаловаными, були
зарядно Русини якъ и Поляки, наші країни,
народи, вѣровінспіві, економічній и су-
спільній відношенія, наші політично-державній
системи, ба навѣть въ дипломатичній відношенії
вежодержавній. Рѣвъ може доси небувала и не-
чувана, але фактъ єсть, що прокураторъ
въ актѣ обжалования бувъ привезений подати
свою характеристику и оцінку політики двохъ
державъ въ жиць дипломатичній згоди межъ
обоїма тими державами їдністю въ іскравихъ
барвахъ обопольне сопірніство тихъ двохъ
державъ, а навѣть обаву одної передъ другою
задаємо єдини одноцільності и свого существо-
вання. Факторъ єсть дальніє, що въ єю слу-
чаю (чи справедливо, чи нѣ, — о толькож пого-
рюючи познаннії) бодай після отзыву поль-
скихъ газетъ, розходилось о юзації чи
„благонадії“ руского народа, а взглядно
єго віталігії; що сей процесъ навѣть дати
доказъ правди тихъ обжалованыхъ, якъ бѣдь
двохъ часобъ відносяться противъ Русинівъ.
І се наковецъ не можна заперечити, що сей
процесъ не такожь свинъ наконечнику засу-
доля, якъ самъ собою, свинъ нагромадже-
нимъ матеріаю не може бути безъ виду
на наші партійній, країній, межинародній и дер-
жавній відношенії.

Засудъ присажанихъ судівъ рѣшивъ о-
вину, взглядно невинності подсудимыхъ. По-
середи вільзакъ сей засудъ такожь и на всї
їхъ вищі згаданій, съ процесомъ подучений ві-
дношенія, питанія и споры, — але бѣдь їхъ не-
рівніє. Годъ по видалю засудъ спорти єще
даліше о вину або невинності подсудимыхъ.
Устава виразно и не безъ причини не дозво-
ляє такої критики. Тоже не може бути нашою
рѣчю, запланій засудъ поддавати якоби небудь
критиці. Се однакожь зовсімъ не сине наше,
їхъ другихъ интересованыхъ, подати розглядъ
и оцінку цілого процесового матеріалу и въ
їхъ залістованихъ відношенії політичніхъ,
національнихъ, економічніхъ, релігійніхъ,
межинародніхъ и державніхъ. Новачки кри-
ницистика додуваються єще до того вигляду,

що провина виновника не може вважатися
виключнимъ випливомъ єго індивідуальної
волї, але єсть такожь заразомъ випливомъ
даного стану, даныхъ відношень, независимихъ
а бодай не впливомъ зависимихъ єго індиві-
дуальної волї виновника. Се тымъ бѣльше
треба сказати про політичній провини, а именно
про головну зраду, що вже по своїй су-
щності и свому понятію мусить опиратися
на певныхъ данихъ політичніхъ, народніхъ,
суспільнихъ и державніхъ відношень. Судъ
може укарати виновника и зробити єго не-
шкодливимъ, але скоро до злочинства причини-
лись такожь політичній, народній, державній
и суспільній відношени, ихъ недостатки, блуды
и попсованість, — то сего вже не въ силѣ
направити и уздоровити судъ, се може ста-
тистъ тільки ірацею цілою суспільноти, ин-
тересованыхъ народобъ, интересованыхъ руково-
відочівъ політичніхъ, интересованої

документальній матеріалъ, сей мусить призначати далеко
сигаючу вагу теперішньої хвилі. Въ першомъ
рядѣ интересованій тутъ Русини. Вправдѣ
передъ судомъ ставало лише кількохъ людей
и то толькож зъ одного сторонництва, але на
дѣлѣ розкривася въ процесовомъ матеріалѣ
історія цілого житя Русинівъ бѣдь часу при-
лучення Галичини до Австрії, и то історія не
толькож нашого національного, але такожь на-
шого релігійного, економічного, літератур-
ного и політичного житя. Разомъ съ тымъ
виявилася передъ судомъ відношенія Русинівъ
и Поляківъ, якъ и відношенія галицько-польської
прослівії до движень Русинівъ. На теміймъ див-
тыхъ відношень розкривася історія такъ рожні-
родніхъ державнихъ системъ політичніхъ въ
Австрії и Угорщинѣ, розкривася пеобрітній
образъ історії нашої адміністрації, а теми-
ми рамами до сего такъ великого образу за-
значились наші межідержавній відношени.

Дотеперішній голоси галицько-польськихъ
газетъ оправдують по часті нашу обаву, що
наша суспільність — чи то задя непозбу-
тися пересудовъ, чи задя неугашеної при-
стаси, чи задя фальшивої амбіції — не
выйдигнулася єще до висоти самосуду и об-
ективної оцінки виявленого стану. Мусъльмі
ми дуже жаліти, якъ се осталось и на дальше.

Тоже въ почутої важності теперішньої
хвилі хочемо зъ нашого становища роз-
глянутись въ тоймъ великомъ образѣ, безъ
пристрастія и фальшивого встыду розкрити всѣ
виявленій хиби, недостатки и грѣхи — та
поки чась, возврати до опамятання и поправи.
Познати себе — єсть найвищою и найпер-
шою мудростю и мы маємо надію, що бодай
руска суспільність сповнить свою повинність
своєственного самосуду.

Подорожъ

Впр. о. Митрополита до Риму

вивала новий безпамятні напасті на наше ду-
ховенство въ сторони гденихъ часописей.
Przegląd lwowski въ 14 и 15 выпуску напо-
свісся съ цѣлою ультрамонтанською забѣлостю
на руске духовенство, „dzwoni na gwalt i wola
o ratu“, а въ статії „Kościół unicki w Ga-
licji“ подавочи за „Przegląd-омъ“ Kościel.“ забѣ-
літній листъ кардинала Симеоніго до Впр. о.
Митрополита о василіанській „реформѣ“, уло-
живъ на вѣтъ на стор. 134 и 135 формальний
актъ обжалування противъ Впр. Митрополита — зложений въ 4 точочки. Єсть се най-
лучше, хочь не перше оправданье гр. кат. кон-
систорскими курендами противъ Przeglądu lwow.
и єго євлінниківъ. Думаємо однакожь, що
єуть певні граници приличності для лат. свя-
щенниківъ въ родѣ ks. Edzia Подольського су-
протисть духовної власти и достойниківъ другої обряду, тоже мы можемо толькож жаліти,
що латинська консисторія не добавила деси
 причини, пригадати ks. Подольському тыхъ
 граници приличності. Така надміра побаж-
ливася для напастей, до крайності неприлич-
ніхъ, въ сторони підрадного лат. священика
 супротисть Впр. Митрополита и цѣлого ру-
 ского духовенства, може навѣть на лат. кон-
 систорію кинута тѣнь солідаризації съ тими
 напастями, а сумніваємо, що єе лежало
 въ інтенції и интересахъ лат. власти духовної.
 Въ близій розбрбрь такъ листу кард. Симеоніго якъ и „подвадної вѣтії“ Przeglądu lwow.
не можемо відімати, бо конфиската
 передпослѣднього чл. „Дѣла“ за письмо дра
 Вольского покажує наглядно, що руска праса
 навѣть въ найлучшихъ замѣрахъ не може сказ-
 вати того, що можна говорити въ Краковѣ.

Поперестаємо на той короткій замѣтцѣ.
Мусимо тутъ єще заявити, що євр. дотеперішній
 поголоски о мнимомъ задержанні Впр. Ми-
 трополита въ Римѣ, о настановленні лат.
 деканії и т. п. — не мають юридичніхъ подста-
 ви и права. Не уважаємо єще на чась, під-
 лежа

всти до публичной известности то, что наименее въ домо о переговорахъ въ Римѣ; ее тѣлько можемъ сказать, что наше духовенство можетъ быть пониманіемъ довѣріемъ до подавленія Вар. Митрополита выжидати результату тыхъ трудовъ.

Процесъ

Ольги Грабарь и товарищъ.

(Далѣе.)

Трѣцтъ третій день разправы — четверть дня 27 липца.

(Всѣкѣне засѣданіе.)

О год. 7-й забравъ голосъ о. Наумовичъ:

Сѣтла оборона, выголосивъ черезъ моего заступника, не оставляя менѣ ничего больше, чтобы додати. Если говорю, то се лишь для того, что я хотѣбы еще лично отперти закидъ, что будто я дѣлалъ не въ пересѣдѣніи, але за юдашевый се-ребряникъ въ видѣ напероваго рубля. Одного лишь не можна менѣ закинуть — лакомства. Могу запечатлѣти, что если я хотѣбы рубльѣвъ, мѣгбымъ ихъ черпать новыми жиженами. Была случайность, пойти до бѣгчина рубля, але и не пойшовъ павѣть по такому нещастію якъ пожаръ, коли буряковъ я отъ найбѣльшаго недостаткомъ. Я постановилъ служити моїй дорогой бѣгчинѣ тутъ, для того не пойшовъ за рублемъ. Была и друга случайность, коли менѣ запрошувано на выстапу до Москвы, и була еще въ третя случайность, але я и въ тои не скористалъ. Всѣхъ рубльѣвъ, якъ одержасть я, было 26, а то 25 бѣль Лепицкой, а одни бѣль о. Терлецкого за книжки. Шо до тыхъ 50 рублейвъ призыланыхъ до менѣ сына, дѣлалось я донесла дуже изно.

Пересидѣши тутъ шѣсть мѣсяцѣвъ, пытаясь еще все: за-що? Я не поюзинивъ жадногъ таѣжко вини. Доперна въ бесѣды п. прокуратора дѣлалася я, що найбѣльше обтяжаете менѣ концептъ листо, писаного до менѣ черезъ ч-но Грабарь о подорожи въ Петербургъ. Осъ се така справа. Коли Мирославъ Добрянскій бувъ у менѣ, я зверталъ его увагу, що причинюю розширенію нигилизму въ Россіи есть недостатокъ просвѣты люду въ морально релігійномъ напрямѣ, що треба розповсюджувати мѣжъ чимъ вѣдьнинцами та-кого содержанія, якъ тутъ въ Галичинѣ оказалися въ своихъ наслѣдкахъ даже спасеніями. Бути може, що я въ нихъ неоднімъ завинивъ, але гордостю мою есть, що своими письмами переважно въкоренивъ въ піанство. Тоже ходило о те, чи бы запасъ 2.000 прем'єрниківъ моїи "Науки" въ давніихъ лѣтъ не мѣгъ бути розповсюджуваними въ Россіи. Я мавъ про тое писати поданіе. Позаякъ я еще передъ тымъ говоривъ про се въ Добрянскій, проте ч-но Грабарь въ от-повѣди на мой ургенсъ до Мирослава писа: "Дѣло прекрасно ідеть, не предпринимайтъ ини-чего рѣшительного"; се значитъ: не пишти вже поданія. Доказомъ правди сихъ слобъ есть листъ п. Побѣдоносцева тутъ бѣгтіаній. Отсъ генеза вѣтлажшаго предмету закидовъ п. прокуратора.

Дальше закиду менѣ п. прокураторъ здраду власного народу. Й до того не почуваюся, и зробиъ для него дуже много; святій я не єсть, бо где ведеса борба, не можна позбутись пристрастій. Я мѣгбы павести драстичній примѣръ пристрастія въ противногъ стороны, але не хочу того робити въ такт торжественній хвили. Всѣ мои письма въдьвай въ языки малорускій, хотъ для интелигенції пишу языкомъ бѣльше въро-бленимъ. Зѣ вагліду языкового не почуваюся до головної зрады; такт само и въ релігійного вагліду. Позволю собѣ зробити одно поронянине. Якъ не може Илайды або Одисея такт перемінити, щоби вмѣтъ выразу грекого видастія ла-тињскій, але обрядъ нашъ грекій, который есть пѣлостею и красотою въ собѣ, не може бути узаженіемъ латинизмами.

Одно лиши бубли головною зрадою, — що въ той салі якъ твердый Русинъ говорю по польски. Радикальїстъ мої земляки малиби право, бо засада передовсѣмъ. Але суть случаѣ, где треба дѣстути въ засады. Я не толкуюсь по польски въ болезні передъ присяжными, бо не почуваюся до таїжко вини, але въ уголовніхъ ваглідомъ, позаякъ я мусѣбъ бути толкованимъ, що протягнуబы розправу. Впрочемъ жаденъ Русинъ не есть вороже успосбленій для польского языка. Съ Поляками бесѣдую по польски, они въ моїхъ дому часомъ по руски, все вида въ сумѣшъ — по угодѣ. Зѣ того въ зраду не боюсь закидовъ бѣль моихъ земляківъ, и такихъ закидовъ я не чуру.

П. прокураторъ каже, що листъ мой въ ви-зницѣ до жінки писаний має менѣ обтяжати. Треба знати, що якими обетами писанъ я той листъ. Менѣ прізвано вечеромъ въ дому, тактъ що я не маю часу попрацьти съ дѣтми; топ-хній казано запрагати кой, коли жены не будо — буда въ Варшавѣ. Я прославъ, щоби ста-роста назавъ зателеграфувати до жени, а бодай отроцти вѣдь въ рана, позаякъ не будо кому остати съ недітніми дѣтми въ дому. Того про-шения не уважаю. Я не мѣгъ оператиць, не хотячи, щоби жанармъ зробити ужитокъ въ свого желѣза — и я вѣдьхавъ безъ попрації, ли-шившись дѣті и жену съ тою гадкою, якъ таїжкій бѣль придавити єй, скоро дѣлалася, що насть трехъ уважено. Такт гадко можутъ зломати най-сильнійшій гарпъ душї. Тоже и Галицѣ въ ви-зницѣ откликати свою пауку, а поза стѣнами ви-зницї рѣкъ: "Е рог си шуове!" Нема въ моїхъ листъ жадногъ признания до головної зрады.

Я писаю, що не буде такъ зловильнимъ, якъ въдьвай до звону до звону сторожиць, заключа-ючу въ собѣ зважка звичноста забуренія публичного спокою § 65 у. к. (ку вѣзову скончи-скували ц. к. прокураторії), а коли въ семъ пра-чини появиться крикъ централізованої якъ менї стра, що бѣль тихъ публично ображень дра Герб-ста въ товарищѣ.

Предс. (переривас) Се не належить до насъ, що дѣлється въ парламентѣ.

Обж. В. Барельїнскій. Ходить тутъ о винію публичну, якъ она обімає образъ честі; — отже констатую, що въ тоні слухамъ въ Б. Е. мін. дръ Пражакъ въ Б. Е. гр. Таффо и дръ Сміль въ цѣлій бѣльшоть палати подобъ не узлано въ такому сказаню вількомъ образъ честі. А що жа-деверь ти въмѣшній случаю?! Тутъ не обви-нено гр. Делла Скалью въ вѣку хочбы лише пози-тивну провину, а только подано нагій фактъ, якъ възняли се въ звону до звону и еще виразно до-дано (читає): „не вѣчено гр. Делла Скалью посу-дуквати звіл ванібре, якъ до факту вижутъ Поляки и т. д.“ Якъ же можна тутъ говорити о образѣ честі?

Тактъ отже вже въ объективній ваглідѣ нема вѣстю чину образъ честі.

Позволю собї телеръ гдѣщо еще сказати ѿ точкѣ субъктивній. Чи було, а бодай, чи мѣгбы бути у менѣ, ваглідно у о. Качалы заміръ, обра-зуети гр. Делла Скалью? Признаю, що въ вількомъ дні не має и честі знати гр. Делла Скалью, що редакція "Дѣла" въ загаї держити тон засады, не гиляти особъ, а розъяснити и обговорювати самій справи дотыкаючі нашого народа. Справа Гнилиція представлялась и представлалася доси намъ зовѣтъ виаки, якъ се писало и га-ллюсюса въ галицко-польській працѣ. Самъ пере-хдя громади Гнилиція не православіе бути въ нашихъ очахъ такъ маловажнимъ фактъ, що въ "Дѣла" лише зареєстровано самъ нагій фактъ въ послідній мѣсяцъ "Новинокъ" въ ч. 99 "Дѣ-ла". Стою на той основі, що не пора намъ вер-тати въ задъ, а треба бути въ передъ, не пора и не добре се подбѣдмати у насть споры релігій-ній, а треба стянути на становищу толеранції тымъ бѣльше, що наші рускій народъ дѣлалось по вѣрѣ въ православніхъ, уїйтѣвъ въ латиницѣ, що отже споры релігійній можуть толькъ розсе-динити и ослабити наші народъ и збити его зъ дороги розвою. Ми не можемъ забувати, що мы масмо надъ 15 міліоновъ нашихъ братівъ Русиновъ на Українѣ — въ російской державѣ, мы не можемо и тѣ забути, що масмо надъ 200.000 православніхъ братівъ на Буковинѣ, що мы лико патріоти Русини, свѣдомі своєї народності ру-скони, не можемо и не смѣмо виправити тыхъ нашихъ православніхъ братівъ на Українѣ и на Буковинѣ, що мы не можемо и не смею дѣ-лати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-дати наші 18 тимілонови Руки по інѣй па-трачи чи чотири часті и виѣркать наші на-ціонально однотѣльности, бо се будабы здра-да на своїй власній народності, на своїй от-чинѣ. Власне въ тоні наша сила и наша ви-шость народу, що мы можемо бути щирими, правдиними Русинами, хоча однъ зъ насті като-лики, другій православній, третій греко-католики и т. д. Наша народъ стоять на основі релігій-ній толеранції, на постадії тон засады свободы вѣроисповѣданія, якъ висказують наші основні закони, и въ тоні починке порука его розвою. Рѣдко который народъ есть таї въ грунтѣ рѣн-ци до вѣроисповѣданія толерантный, якъ нашъ. Убивати сю толеранцію, вже маже проджену Русинови, — не думаю. Се наше становище ви-

скаго мѣщанина Божка Валыки о московской осадѣ 1612 г. В. А. VI. Матеріалы для исторіи кіевской духовной академіи. VII. Дополненіе „разговора Великороссіи съ Малороссіей“. VIII. Документы братства при церкви св. Николая въ г. Замостѣ. IX. Бібліографія. X. Изъвѣстія и Замѣтки. До сихъ книжки портреъ сотни изъ Савы Туптала, пережившаго 103 лѣта, отца Ростовского митрополита Дмитрия Туптала.

Предплату на „Кіевску Старину“ — рѣчно 10 руб. — приимаетъ администрація „Дѣла“.

— Помощь власна або роби небоже, той Богъ поможе! Подъ симъ заголовкомъ вышла перва часть книги „О породноти (Self-Help) Самуила Смайлса, присовленна для потребы галицко-рускаго народа проф. Олекандромъ Барвінськимъ. Книжочка съ выдана товариствомъ „Прогнія“, обнимасъ 80 сторінъ и коштукъ 15 кр. Въ сїй книжочкѣ показано на примѣрахъ, якъ людѣ въ воинскихъ становищахъ лишь власною воюю и працею добилися значенія, гардзу и проспѣты. П. Барвінський перероблиочи книжку Смайлса на руске, подавъ богато примѣръ въ житіи Русинівъ. И такъ въ першому раздѣлу „Самостойноти народу въ чоловіцѣ“ рассказано коротко житіе Т. Шевченка, Семена Константина, о. Качалы, Т. Білоуса, Вас. Ковальского, еп. Сінгурского, Ив. Борискевича и другихъ. Въ другому раздѣлу есть дошка згадка про гончара Бахманикого, умершаго въ зимѣ сего року въ Коссовѣ.

— Сами днами вышла эта печати и продаєсъ книга „Жизнь и произведения Тараса Шевченко“ (Сводъ матеріаловъ для его біографіи) съ портретомъ, имъ самимъ нарисованымъ (1843 г.) и нѣгде еще непапечатаннымъ. Содержаніе книги: Передне слово. Часть перша (1844—1847). I. Вѣтъ дитини Шевченка. II. Житіе III—ка при помѣщику и у маляря Ширлева. Знакомство съ И. М. Сошенкомъ. Умноженіе пробужденіе поэта. Самообразованіе. Першіи стихотворныи пробы. III. Шевченко получаетъ свободу. Перше выданье „Кобзаря“. Утвореніе „Гайдамакъ“. Живописная Украина. Поїздки по Малороссіи. Переписка съ книжкою В. Н. Репининою. IV. Шевченко посыпае родину. Продовжасъ поїздку по Малороссіи. Цѣлугучий періодъ его поезіи. Переуванье въ Кіевѣ. Арештъ. Часть друга (1847—1858) I. Житіе III—ка изъ ссылки. Переуванье въ Оренбургъ и въ Орской крѣпости. Письма до Лизогуба. Плаванье по Азальскому морю. Житіе въ Новопетровскомъ укрѣпленію. II. Переписка по поводу освобождения поэта. Планы на будущій. Дорожніи зборы. III. III—ко въ Астраханіи. Плаванье по Волзѣ. Переуванье въ Нижній Новгородѣ. Письма приятельни. IV. Пріездъ Щепкина въ Нижній Новгородѣ. Актриса Піунова. Письма: Костомарова, Кульша, С. Аксакова. Переуванье Шевченка въ Москву. Часть третьа (1858—1861). I. Житіе поэта въ столиціи. Письма приятельни. II. Поїздка въ Малороссію. Переуванье въ Кіевѣ. Переписка о купнѣ седатьбы. Планъ дому. III. Тарасоніи снатааніи. Проба выкупити родину на волю. Выданье „Кобзаря“. Заходи поета о народніи просвѣтѣ. IV. Слабость и смерть поэта. Проводы его тѣла въ Орѣ и Кіевѣ. Надгробніи рѣчи. Похороны. Часть четверта. Оглядъ найважнѣйшихъ творбъ III—ка. I. Идеалы поезіи III—ка. II. Баллады. III. Поезіи бытovы. IV. Поемы историчн. V. Поезіи познѣшаго періоду. Переклады посальмовъ. Повѣсти на великорускому языцѣ. VI. Поезіи III—ка, яко матеріалъ для музыкальныхъ творбъ. Музика Лисенка до „Кобзаря“. VII. III—ко яко маляръ.

Цѣна книжки (около 18 печатныхъ аркушівъ на лучшомъ папері) 1 рубль 75 копіекъ; съ пересыпкою 2 рубль. Удаватися належить до самого автора: п. Михаила Корнієвича Чалого въ Кіевѣ, Кадетскій переулокъ, д. Н. 9.

Переписка Редакціи и Администраціи.

За надлатки на покрытые коштами за надзвичайніи додатки до „Дѣла“ складаємъ сердечну подяку Ви. Доброділь: Всч. о. Дрим. въ Ялині, Всч. о. К. Чех. въ Девятарі; Всч. о. Сонев. въ Переяловкахъ; Всч. о. Негребецкому въ Залісю.

Всч. о. Ю. Федус. въ Ст. 1 зр. яко предплату за серпень бѣть Васъ; 2 зр. бѣть п. В. на „Дѣла“ и 2 зр. на „Зорю“ и „Зеркало“ одержали.

Всч. о. А. Чайк. въ Тр. Книжку о. Качалы „Polityka Polaków względem Rzeczy“ можна еще у насъ достать. Коштує съ пересыпкою почтовою 1 зр. 80 кр.

Ч. 88.

Обвѣщеніе.

Масимъ честь подати до вѣдомости Всч. Родичевъ и Опѣкуній, що съ днемъ 1 лат. вересня 1882 отворене зѣстане во Львовѣ въ забудованихъ достохъ. Института им. „Народный Домъ“ при улиці Стрыйской підъ ч. д. 14 и 16 нарочно къ той же цѣлі перестроеныхъ — Дѣлое Воспиталище підъ зарядомъ и руководствомъ Преп. Иоанніи Василіаною.

Дѣвчата принятіи и замѣщенніи въ заведенію — а именно: молодши будуть приготовлятися дома въ всѣхъ предметахъ школьніхъ, якъ законъ для первыхъ четырехъ класъ народніхъ приписує; — старши же, увѣичивши вже 4-у класъ, будуть могли здѣла висшаго образования учащата до публичныхъ школъ Львовскихъ.

Кромѣ того будуть могли воспитанницѣ на желанье Всч. Родичевъ и Опѣкуній — однакожъ а особеннымъ вынадгородженіемъ — обучатися

въ заведенію тѣмъ такожъ въ наукахъ: музикѣ на фортепіано, кравецтва и чужихъ языковъ.

Цѣна за прокормленіе и обітальнѣе поставленоа 20 зр. з. и. мѣсячно, — за особеніи же по возможності наукъ найвишша.

Що касається постії и іншихъ потребъ воспитанницъ порозуміются Всч. Родичевъ и Опѣкунія.

Съ Настоятелькою Заведенія, улица Стрыйска ч. д. 16.

Во Львовѣ дни 23 липня (4 серпня) 1882.

Отъ комитету Дѣлое Воспиталища во Львовѣ.

Конкурсъ.

Выдаѣтъ рускои Бурсы въ Коломый розчину конкурсъ на принять 16 центомій въ рѣбъ школьній 1882/3.

Убѣгатель о принять до тон бурсы мають внести на руки предѣдателя братства до дни 25 липня 1882 прошено, засмотреній въ съвѣдоцтвіи:

1. крещенія;
2. убожества;
3. школьне зъ послѣднаго курсу;
4. декларацію оствомленію, подписану чрезъ родича або опѣкуну, а стверджену власночными підписомъ мѣсцевого священника и начальника громады, въ котрой обовязуєся проситель о юлью може и хоче чи то грощки чи въ натурализахъ прічинитися на удержаніе своего сына, а взгядно пунши.

Условіе до принять суть:

- 1) Поступъ въ наукахъ що найменше добрий; обычай и пильность похвалний.
- 2) Знаніе спѣву зъ поть, а по крайній мѣрѣ добрий голосъ.

3) Кождый кандидатъ поддаєся испытанію зъ спѣву, а кандидатъ зъ школъ народніхъ испытанію зъ руского языка.

4) Пітомецъ мусить мати отновѣдну одѣжь и обувь, а зъ бѣля по 3 пары шмати (3 сорочки, 3 підштанки), 2 ручники, 2 простирадла, подушку и конѣ до накривання.

5) На пранье бѣля мас пітомецъ зложити заразъ при принятию 3 зр. на цѣлый рѣбъ.

6) Декларованій датки на удержаніе мас зложити въ половинѣ заразъ при вступѣ, а другу половину зъ початкомъ другого курсу школьнаго. Недодержанье термініи вилати, потягає за собою утрату мѣсяця въ Бурсѣ.

7) Першеньство до принять при рѣбныхъ услоўяхъ мають кандидаты съ отличнімъ успѣхомъ въ наукахъ и спѣваки.

Оѣ выдѣлу братства св. Арх. Михаила въ Коломый дни 1 лат. серпня 1882.

Григорій Кульчицкій, предѣдатель братства. Волод. Ступницкій, отецъ бурсы.

Ч. 557.

Конкурсъ.

Въ цѣлі принять учениковъ въ Буроу „Народного Дому“ на 1883 школьній рѣбъ объявляется конкурсъ:

1. Речинецъ до подавання назначений до 1 (13) серпня 1882 р.

2. Лишь родичѣ або опѣкуну можуть вносити прошено о принять ихъ сыновъ, а взгядно пунши.

3. Адресувати належить до руского Института „Народный Домъ“ во Львовѣ.

4. При прошеньяхъ мають предложитися: метрика и послѣдне школьніе свѣдоцтво ученика и свѣдоцтво убожества, выдане мѣсцевымъ душпаstryемъ.

5. Принять повиненъ передъ введеніемъ его въ Бурсу выказати по крайній мѣрѣ 8 парь бѣля, 4 простирадла, 4 ручники и пр., 2 пары обувь, отвѣтну зимову и лѣтну одѣжь, средства на книжки, въступаючій до 1-шоа класъ сердечніхъ школъ такожъ грощки на влісование и діаконту.

6. Оѣ новыхъ кандидатовъ вымагається отличніхъ успѣховъ въ наукахъ, примѣрнѣхъ обычай, хорошого голосу и крѣпкого здоровья.

7. Желаючій зверненіи свѣдоцтвъ має подати точній и четкій свой адресъ и прислати 2 почтови марки по 10 кр.; въ противній случаю самъ буде мусѣвъ отобрать свѣдоцтва въ канцеляріи института.

8. Принятій повиненъ передъ введеніемъ его въ Бурсу выказати по крайній мѣрѣ 8 парь бѣля, 4 простирадла, 4 ручники и пр., 2 пары обувь, отвѣтну зимову и лѣтну одѣжь, средства на книжки, въступаючій до 1-шоа класъ сердечніхъ школъ такожъ грощки на влісование и діаконту.

9. Кождый принятый складає передъ введеніемъ его въ Бурсу въ институтской канцеляріи 5 зр. на покрытые выдаткіи на случай ушкодженія инвентаря.

отъ управлючого Соєта руско-народного Института „Народный Домъ“.

Во Львовѣ дни 9 (21) липня 1882.

(3—3)

Пошукуєся

Учительки на село

для однії дѣвчини зъ IV класъ. Учителька маєтъ учити дѣвчину предметами школьніхъ зъ IV класъ и гри на фортепіано (науку фортепіано гри дѣвчини вже розпочала). Крѣмъ того вымагається, щобъ учителька умѣла учити языка руского. Рефлексуючій можуть уdatися або просто до підписаного або до редакції „Дѣла“.

Зенонъ Шухевичъ

гр. к. парохъ въ Тышківцяхъ, пошта въ Городенцѣ.

Рѣзьбарь печатокъ и майстеръ золотыхъ выробіть

М. В. ТАВБЕРЪ

во Львовѣ, ул. Яблоновська, ч. 6

правимас рѣзьбу печатокъ и вензелій на рожій металю. Принимає такожъ напраны и замоки срібнихъ и золотихъ выробітъ

по умбрѣнъ цѣнамъ.

Замовленія зъ провинції виско-

ніе точно и висылає отворотною

(6—8)

Пошукуєся учительки

Пошукуєся учительки

для отповідного дальніго образо-

вання дѣвчини зъ 13-ми році,

учицьшихъ 5 класу и посідалью

сплати языковъ французкого и

німецкого языка. — Учителька

семінаристка була бы пожадна.

О близшій умбрѣнії просимо

стись Гр. Патії въ Перемишль

у, пошта въ мѣсці.

1—3

Торговля выробіть цин-

ковихъ, баклановихъ и мо-

сичниківъ

АДАМА ЛОКОЧА

во Львовѣ, Римськ. ч. 41

Поручає: Адхартъ напрестольній вел-

иковъ величн. Крести; Умывальниць

при умивальнії; Ампули; Кашниць

и меншія якъ піжеву воду; Мерніць

до хресту; Пушки въ слабій відмінн. р

ії високомъ високомъ

сталихъ